

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

INFORMACIJA O AKTIVNOSTIMA NA REALIZACIJI PRIORITETNIH PROJEKATA IZ OBLASTI POLJOPRIVREDE

- JANUAR – JUN 2018. godine -

Podgorica, jun 2018. godine

NAZIV/CILJ PROJEKTA	PODRŠKA INVESTICIJAMA U POLJOPRIVREDI – IPARD-like 1 PROJEKAT
OPIS PROJEKTA	EU/IPA projekat izgradnje institucija u poljoprivredi i ruralnom razvoju- „IPARD-like 1 projekat“ je projekat koji je namijenjen podršci poljoprivrednim proizvođačima u Crnoj Gori, kao i relevantnim institucijama u procesu uspostavljanja sistema za buduću uspješnu implementaciju pretpristupnih fondova Evropske Unije. Projekat se finansira uz podršku Evropske unije kroz IPA komponentu I, a implementira ga Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja u saradnji sa Svjetskom bankom. Sredstva su obezbijedena iz IPARD-a za 2011. i 2012. budžetsku godinu, ukupna vrijednost projekta iznosi 4,5 mil. EUR. Projekat se sastoji iz dvije komponente: 1) Implementacija grant šema na osnovu pravila IPARD-a i 2). Tehnička pomoć za implementaciju i monitoring. Cilj projekta je povećanje iskustva crnogorskih organa u upravljanju sredstvima bespovratne podrške u skladu sa osnovnim pravilima EU Instrumenta za pretpristupnu pomoć za ruralni razvoj i poboljšanje produktivnosti ciljnog broja poljoprivrednih gazdinstava.
TREKUTNI STATUS	U okviru IPARD like projekta objavljena su dva Javna poziva namjenjena primarnim poljoprivrednim proizvođačima: IPARD like 1 i IPARD like 1.2. Realizacija projekata je završena zaključno sa 31.12.2017.godine. U okviru ova dva Javna poziva uspješno je realizovano 347 projekata ukupne vrijednosti investicija 10,283,289.50 EUR, a isplaćena je bespovratna podrška u iznosu od 5,059,833.61 EUR. Kada govorimo o sektoru investiranja: - iz sektora akvakulture realizovano je 6 projekata ukupne vrijednosti investicije 289, 870.29 EUR, a isplaćena je bespovratna podrška u iznosu od 121, 794.24 EUR, - iz sektora biljne proizvodnje realizovan je 101 projekat ukupne vrijednosti investicije 2,839,179.61 EUR, a isplaćena je bespovratna podrška u iznosu od 1,301,578.84 EUR, - iz sektora stočarske proizvodnje realizovan je najveći broj projekata i to 240 projekata. Ukupna vrijednost investicije ovih projekata iznosi 7,154,239.60 EUR, a isplaćena je bespovratna podrška u iznosu od 3,636,460.52 EUR.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2017. GODINI	REALIZOVANO
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2017. GODINI	REALIZOVANO
KONTAKT OSOBA	Blagota Radulović, Direktor Direktorata za plaćanja (E-mail: blagota.radulovic@mpr.gov.me, tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	PODRŠKA INVESTICIJAMA U POLJOPRIVREDI (IPARD LIKE 2.1)
OPIS PROJEKTA	Kroz IPARD-like 2 projekat podržavaju se sektori prerade mlijeka, mesa, voća i povrća, maslina, grožđa, ljekovitog, šumskog i aromatičnog bilja, kao i sektori ribarstva i akvakulture. Nivo prihvatljive investicije kreće se od 25.000€ - 250.000€, a bespovratna podrška Ministarstva je 50% od neto dijela kompletno završene investicije (bez PDV-a). Projekat se implementira kao dodatno finansiranje MIDAS projekta, što znači da se nastavlja uspješnu saradnju Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Svjetske banke i EU. Dok je fokus kako MIDAS tako i IPARD like 1 projekta do sada bio na pružanju podrške poljoprivrednim gazdinstvima i javnim institucijama, IPARD like 2 projekat omogućava uključivanje poljoprivrednih prerađivača (malih i velikih), što omogućava da investicije imaju povećanu usklađenost sa zahtjevima EU, što je najvažnije u oblasti bezbjednosti hrane. IPARD like 2 projekat sprovodi Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja (MPRR) u saradnji sa Svjetskom bankom. Javni poziv je trajao od 01.04 - 31.05.2016. godine. Odlukom MPRR i Svjetske banke, rok za prijavu je bio produžen do 01.07.2016. godine. U oktobru 2016. godine ugovorena 33 zahtjeva za podršku, sa ukupnim iznosom odobrenih investicija od 5.867.566,28 €, kod kojih je planirana bespovratna podrška do 2.465.368,23 €.
TRENUTNI STATUS	U periodu od januara do juna 2018.godine realizovano je 12 projekata. Ukupna vrijednost investicija iznosi 1,811,282.28 eura (sa PDV-om), 1,522,085.96 eura (bez PDV-a), dok iznos bespovratne podrške koji je isplaćen iznosi 761,043.00 eura. Iz sektora prerade mesa realizovano je 8 projekata, 3 projekta iz sektora prerade mlijeka i 1 projekat iz sektora prerade voća i povrća.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2018. GODINI	Obrada podnijetih Zahtjeva za isplatu i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2 Javni poziv.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2018. GODINI	MPRR - Obrada i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2 Javni poziv.
KONTAKT OSOBA	Blagota Radulović, Direktor Direktorata za plaćanja (E-mail: blagota.radulovic@mpr.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	PODRŠKA INVESTICIJAMA U POLJOPRIVREDI (IPARD LIKE 2.2)
OPIS PROJEKTA	IPARD like 2.2 poziv za dodjelu sredstava bespovratne podrške je nastavak podrške koje je MPRR pokrenulo kroz IPARD like 2 poziv za dodjelu sredstava bespovratne podrške, koji je objavljen 1. marta 2016. godine. Za IPARD like 2.2 javni poziv za dodjelu sredstava bespovratne podrške dostupno je 2,8 miliona € (2.734.632 €) sredstava za bespovratnu podršku odobrenim investicijama, u trenutku objave poziva. Prerađivači, odnosno subjekti u poslovanju sa hranom, mogu da investiraju minimalno 15.000 €, a maksimalno 250.000 €. Oni koji ispune uslove poziva i ugovore investiciju dobiće povrat sredstava u iznosu od 50 odsto investicije. Cilj podrške kroz ovaj projekat jeste jačanje sektora proizvodnje hrane u Crnoj Gori, kroz unapređenje subjekata u poslovanju hranom i dostizanje nacionalnih i EU standarda u oblasti bezbjednosti hrane. Šansu da unaprijede svoje poslovanje kroz ovaj poziv imaju pravna lica i preduzetnici iz sektora vezanog za mlijeko, ribarstvo i akvakulturu. Iz sektora hrane biljnog porijekla i gljiva korisnici mogu biti oni koji se bave preradom i pakovanjem primarnih poljoprivrednih proizvoda: voća, povrća, gljiva, aromatičnog i ljekovitog bilja, maslinovog ulja i drugih proizvoda od maslina i vina. Podržavaju se i klanice, a u tom dijelu korisnici mogu biti fizička lica ili privredna društva, koji se bave uzgojem goveda, ovaca, koza, tovnih piladi i ćurića, i svinja. U 2017-oj godini potpisana su 32 ugovora čija vrijednost investicija iznosi 4,246,566.17 eura, od čega je podrška Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja u ukupnom iznosu od 2,123.283.09 eura.
TRENUTNI STATUS	U periodu od januara do juna 2018.godine realizovano je 5 projekata. Ukupna vrijednost investicija iznosi 871,443.10 eura (sa PDV-om), 732,305.13 eura (bez PDV-a), dok je isplaćen iznos bespovratne podrške 366,152.57 eura. Iz sektora prerade mijeka realizovana su 4 projekta, a iz sektora prerade voća i povrća (sektor vina) realizovan je 1 projekat.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2018. GODINI	Obrada podnijetih Zahtjeva za isplatu i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2.2 Javni poziv.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2018. GODINI	MPRR - Obrada i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2.2 Javni poziv.
KONTAKT OSOBA	Blagota Radulović, Direktor Direktorata za plaćanja (E-mail: blagota.radulovic@mpr.gov.me, tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	PODRŠKA INVESTICIJAMA U POLJOPRIVREDI (IPARD LIKE 2.3)
OPIS PROJEKTA	IPARD like 2.3 javni poziv namijenjen je subjektima u poslovanju hranom, odnosno prerađivačima hrane životinjskog i ne životinjskog porijekla. Kroz ovaj javni poziv prerađivači će imati mogućnost da unaprijede preradu poljoprivrednih proizvoda, prvenstveno u dijelu usaglašavanja sa standardima bezbjednosti hrane. Poziv je objavljen 16.10.2017. godine, a na raspolaganju je 1 mil eura grant podrške. Sredstva za projekat IPARD like 2, obezbijedena su iz pretpristupnih fondova Evropske unije, kao i nacionalnih sredstava. Minimalna vrijednost investicije koja se podržava kroz projekat IPARD like 2.3 iznosi 12.000 eura bez PDV-a, dok je maksimalna 125.000 eura, takođe bez PDV-a. Bespovratna podrška iznosi 50 odsto prihvatljive investicije, za sve oblasti investiranja..
TRENUTNI STATUS	Predaja aplikacija za ovaj Javni poziv počela je 01. novembra 2017. godine, a rok za predaju aplikacija je bio do 31 . januar 2018. godine. Pristiglo je 30 aplikacija ukupne vrijednosti investicija 2,746,868.46 eura (sa PDV-om), 2,270,639.40 eura (bez PDV-A),a iznos moguće bespovratne podrške iznosi 1,135,319.70 eura. U trećem kvartalu 2018.godine (maj 2018.godine) potpisano je 18 ugovora čija ukupna vrijednost invasticija iznosi 1,291,057.85 eura (bez PDV-a), od čega je podrška Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja u ukupnom iznosu od 645,528.93 eura. Kada govorimo o podmjerama: - Iz podmjere A (korisnici iz sektora ribarstva i akvakulture) ugovorena su 2 projekta, ukupna vrijednost investicija je 98,813.66 EUR (bez PDV-a), dok je vrijednost bespovratne podrške 49,406.83 EUR. - Iz podmjere B (korisnici koji prerađuju hranu biljnog porijekla i gljive) ugovoreno je 15 aplikacija, ukupna vrijednost investicija je 1,163,129.19 EUR (bez PDV-a), dok je vrijednost bespovratne podrške 581,564.60 EUR. - Iz podmjere C (korisnici koji se bave uzgojem životinja i konkurišu za male klanice ili već posjeduju male klanice) ugovoren je 1 projekat, ukupna vrijednost investicija je 29,115.00 EUR (bez PDV-a), dok je vrijednost bespovratne podrške 14,557.50 EUR.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2018. GODINI	Obrada podnijetih Zahtjeva za isplatu i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2.3 Javni poziv.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2018. GODINI	MPRR - Obrada i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2.3 Javni poziv.
KONTAKT OSOBA	Blagota Radulović , Direktor Direktorata za plaćanja (E-mail: blagota.radulovic@mpr.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja u Crnoj Gori u okviru IPARD II - 2014-2020 (IPARD II)
OPIS PROJEKTA	Program razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD II 2014-2020 (IPARD II program) predstavlja jedan od preduslova za korišćenje evropskih pretpristupnih sredstava kroz IPA II – oblast politike poljoprivrede i ruralnog razvoja. Kroz sprovođenje IPARD II programa crnogorskim poljoprivrednicima biće dostupno ukupno 51.816.473 eura bespovratnih sredstava, od čega EU sredstva čine 39.000.000 eura, a nacionalno kofinansiranje iznosi 12.816.473 eura. Uz doprinos korisnika, sprovođenjem IPARD II programa biće investirano oko 86 miliona eura u crnogorsku poljoprivredu. Finansijska podrška sastoji se od 75% sredstava obezbijeđenih kroz Instrument pretpristupne pomoći za ruralni razvoj Evropske unije (IPARD), shodno Finansijskom sporazumu za IPARD II 2014-2020 i 25% nacionalnih sredstava obezbijeđenih iz budžeta Vlade Crne Gore. Cilj IPARD II programa je restrukturiranje i modernizacija poljoprivrednog i prerađivačkog sektora, u svrhu stvaranja konkurentnih poljoprivrednih gazdinstava i prerađivačkog sektora, koji će biti spremni za ulazak u EU i korišćenje fondova EU.
TRENUTNI STATUS	Dana 23.02.2018. godine, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja - Direktorat za plaćanja, objavilo je Prvi Javni poziv za dodjelu sredstava finansijske podrške za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ Programa razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a II 2014–2020. Predmet ovog javnog poziva su investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava. Visina prihvatljivih investicija je od 10.000€ do 500.000€ a visina podrške od 60%-70% investicije. Iznos raspoloživih sredstava za Mjeru 1 „Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava“ za period implementacije IPARD II programa 2014-2020 iznosi 15.840.000,00 eura, dok ukupan iznos raspoloživih sredstava za ovaj javni poziv iznosi 10.720.000,00 eura. Predaja aplikacija je bila od 01. marta do 15. maja 2018. godine. U Direktorat za plaćanja stiglo je ukupno 389 zahtjeva za dodjelu podrške. Ukupan iznos investicija iznosi 22,963,776.38 EUR (bez PDV-a). Ako se za prosjek uzme 70% potencijane podrške dolazi se do iznosa od 16,074,643.47 EUR (ovo je naravno samo okvirni potencijali iznos, jer će za većinu aplikacija sa juga i centralnog dijela podrška biti 60-65%, međutim cijeli sjever je najmanje 70%). U toku je administrativna kontrola zahtjeva za dodjelu podrške. Dana 13.04.2018. godine, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja - Direktorat za plaćanja, objavilo je Prvi Javni poziv za dodjelu sredstava finansijske podrške za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda“ Programa razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a II 2014–2020. Predmet ovog javnog poziva su investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda. Predaja aplikacija će se vršiti od 16. maja do 16. jula ove godine. Visina prihvatljivih investicija je od 40.000€ do 1,500,000.00 € a visina podrške je 50% prihvatljive investicije. Predmet investicije može biti izgradnja, rekonstrukcija ili opremanje objekata za prijem i preradu, nabavka opreme, mehanizacije, uređenje infrastrukture na proizvodnoj jedinici, investicije u izgradnju, rekonstrukciju ili opremanje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uvođenje sistema bezbjednosti hrane i upravljanje kvalitetom proizvoda. Iznos raspoloživih sredstava za Mjeru 3 „Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i ribljih proizvoda“ za period implementacije IPARD II programa 2014-2020 iznosi 23.693.334,00 eura, dok ukupan iznos raspoloživih sredstava za ovaj javni poziv iznosi 16.226.667,00 eura.

PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2018. GODINI	Obrada podnijetih zahtjeva za dodjelu podrške i potpisivanje Ugovora
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2018. GODINI	MPRR- obrada podnijetih zahtjeva za dodjelu podrške i potpisivanje Ugovora
KONTAKT OSOBA	Blagota Radulović , Direktor Direktorata za plaćanja (E-mail: blagota.radulovic@mpr.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Projekat stvaranja klastera i transformacije ruralnih područja (RCTP) – IFAD
OPIS PROJEKTA	Osnovni cilj RCTP projekta je da doprinese transformaciji manjih poljoprivrednih proizvođača na sjeveru Crne Gore, omogućavajući im da postanu komercijalno konkurentniji i otporniji na klimatske promjene. To će se postići poboljšanjem i povećanjem ekonomskih mogućnosti zasnovanih na konkurentskim farmama i agrobiznisima koji su povezani i integrisani u profitabilne lance vrijednosti (VC). Strategija je usmjerena na tri transformaciona i komplementarna ishoda. Prvi ishod će imati za cilj kritičku podršku razvoju agrobiznisa, kroz inkluzivnu platformu za više zainteresovanih strana (MSP) u visoko-potencijalnim lancima vrijednosti i agregaciju za postizanje ekonomije obima za poslovne transakcije. Drugi ishod će imati za cilj poboljšanje povezanosti malih domaćinstava, te njihovo snabdijevanje vodom i putnom infrastrukturom, uz pomoć pametnih i klimatski otpornih infrastrukturnih rješenja. Treći ishod će imati za cilj prikupljanje znanja i informacija zasnovanih na procesima monitoringa i evaluacije (M&E) kako bi se omogućilo povećanje nivoa znanja i generisanje informacija koje mogu informisati Vladu Crne Gore i IFAD o izazovima koji predstoje. Projekat se sprovodi u sedam crnogorskih opština: Nikšić, Šavnik, Žabljak, Petnjica, Berane, Bijelo Polje i Mojkovac. Ovim projektom se razvijaju klasteri lanaca vrijednosti u četiri oblasti proizvodnje: sjemenski krompir, maline i drugo bobičasto voće, meso (tov ovaca, koza i goveda) i sir i drugi mliječni proizvodi. Projekat ima dvije bitne komponente: 1) Komponenta 1- kreiranje klastera lanaca vrijednosti u cilju održive i otporne ruralne transformacije i 2) Komponenta 2- Investicije u razvoj ruralne infrastrukture (putevi i vode) u cilju razvoja klastera.
TREKUTNI STATUS	Nakon što su obavljene pripremne i preduslovne radnje u 2018. godini- nabavke vozila, opreme, kancelarija i kancelarijskog materijala, analiza osnovnog stanja, mapiranje zona za razvoj klastera lanaca vrijednosti i obuke poslovnih vještina BSF, informativne radionice, validacije mapiranja i MSM sastanci raspisani su prvi Javni pozivi za Komponentu 1 i Komponentu 2. Vrijednosti Javnih poziva su: 1) Komponenta 1- 144.780,00EUR i 2) Komponenta 2- 477.000,00EUR
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2018. GODINI	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je implementaciona agencija ovog projekta. Uz dva eksterna člana tima, dodatno je angažovano i četiri člana MPRR. Uz članove tima, aktivno na projektu učestvuju i predstavnici savjetodavnih i selekcijskih službi kao i Agrobiznis centrara. Projekat ima 89 budžetskih linija i mnoštvo aktivnosti koje su usmjerene na Razvoj klastera lanaca vrijednosti. Za 2018. godinu, fokus je na sprovođenju već lansiranih Javnih poziva sa akcentom na Komponentu 2 koja zahtijeva mnogo vremena za sprovođenje i u mnogome je zavisna od vremenskih prilika.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2018. GODINI	MPRR i eksterni članovi RCTP tima imaju obavezu sprovođenja svih planiranih aktivnosti projekta. Vlada Crne Gore u svim aktivnostima učestvuje aktivno, kako u raznim porezima i taksama tako i u novcu.
KONTAKT OSOBA	Jovanović Igor- koordinator RCTP projekta (e-mail: ijgornk@gmail.com , tel: +382 67 700 636)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	Drugi projekat institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrednog sektora u Crnoj Gori (MIDAS 2)
OPIS PROJEKTA	Ugovor za Drugi Projekat Institucionalnog razvoja i jačanja poljoprivrede MIDAS 2 je potpisan 8. marta 2018 između Ministra Finansija i Svjetske banke. Implementator projekta je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja. Predviđeno je da projekat traje do 30. juna 2023. Vrijednost projekta je 30 mil EUR. Projekat je planiran na osnovu dobrog iskustva koje je dobijeno iz MIDAS 1 projekat, koji je implementiran od strane MPRR i Svjetske banke u period od 2009 do 2016. godine, kao i iz dva IPARD like projekta koja se implementiraju poslednjih godina. Projektni razvojni cilj je da se poboljša pružanje vladine podrške poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju na način koji je usklađen sa EU pristupnim zahtjevima. Projekat je sastavljen od 3 razvojne komponente: 1. Jačanje programa MPRR-a za poljoprivredu, ruralni razvoj i ribarstvo, 2. Podrška ispunjenju mjerila za zatvaranje poglavlja 12 o Bezbjednosti hrane, veterinarskoj i fitosanitarnoj politici, 3. Modernizacija sektora ribarstva.
TREKUTNI STATUS	Efektivnost projekta je dobijena 5 juna 2018. Otvoren je račun Projekta. Za početak jula 2018. je planirano zvanično i zajedničko otvaranje Projekta.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2018. GODINI	Obzirom da na projektu ima više aktivnosti koje u sebi sadrže višefazni pristup, za 2018 godinu je planirano da se počne sa pripremom projektnih dokumenata koja će služiti za sledeće aktivnosti: - obezbjeđivanje tehničke podrške za izradu projektne dokumentacije za izgradnju postrojenja za neškodljivo uklanjanje životinjskih nus proizvoda. - obezbjeđivanje tehničke podrške za izradu projektne dokumentacije za nadogradnju Fitosanitarne laboratorije na Biotehničkom fakultetu, - obezbjeđivanje tehničke podrške za izradu projektne dokumentacije za izgradnju mjesta prvoga iskrcaja za ribarske brodove u okviru luke (marine) Bar, - nabavka opreme za evidenciju ulova ribe, - priprema programa za grantove za mjeru Diverzifikacija poljoprivrednih aktivnosti, - priprema programa za grantove za mjeru Podrška udruženjima poljoprivrednih proizvođača kroz osnivanje otkupnih centara
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2018. GODINI	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je nosioc aktivnosti u okviru ovoga projekta. Projektna jedinica funkcioniše u okviru ovoga Ministarstva. Direktor Direktorata za plaćanja je Koordinator projekta.
KONTAKT OSOBA	Blagota Radulović , Direktor Direktorata za plaćanja (E-mail: blagota.radulovic@mpr.gov.me , tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	DUGOROČAN ZAKUP POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U DRŽAVNOJ SVOJINI				
OPIS PROJEKTA	Pored činjenice da Crna Gora ima prilično visok stepen obradivog zemljišta po glavi stanovnika, problem predstavlja činjenica da je to obradivo zemljište podijeljeno na manje parcele (usitnjene posjede) što dodatno otežava ozbiljniju industrijsku proizvodnju u oblasti poljoprivrede. Takođe, stanje na terenu koje ne korespondira dostupnoj dokumentaciji o istom, umnogome usporava cjelokupnu proceduru davanja u zakup zemljišta. Crna Gora, kroz strategiju kooperativa i “Zakona o agro - kooperativama”, teži kolektiviziranju, udruživanju proizvođača i njihove proizvodnje na usitnjenim posjedima. Sa druge strane mali broj velikih parcela moraju biti strateški opredijeljene i privedene namjeni koja će generisati povećanje poljoprivredne proizvodnje namijenjene domaćoj potrošnji i izvozu što će direktno uticati na smanjenje spoljnotrgovinskog deficita. Zasijane površine predstavljaju osnovu za kreiranje sredstava koje će Crna Gora ubuduće crpiti iz fondova Evropske Unije, što, pored rasta proizvodnje, smanjenja uvoza kroz zadovoljenje sopstevnih proizvoda i izvoz predstavlja jedan od glavnih ciljeva poljoprivredne politike.				
TRENUTNI STATUS	- Komisija za valorizaciju poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini je sprovela tendersku proceduru i potpisala ugovor o zakupu za lokalitete:				
		Briska Gora, Ulcinj	Vranovići, Kotor	Golubovci, Glavni grad	UKUPNO
	Ukupna površina	10,3 ha	156,4 ha	33,7 ha	200,4 ha
	Zakupac	„M.N.B. Kruna“ Vinarija Milović, Ulcinj	„ČELEBIĆ Agrar“	„AGROLIFE Montenegro“	
	Predmet investicije	Vinogradi Maslinjaci	Maslinjaci i uljara	Ljekovito i aromatično bilje	
	Period zakupa (god)	30	30	15+	
	Obim investicije	259.872,24€	7.925.510,30 €	1.002.200,00 €	9.187.582,54 €
	Predložena zakupnina po hektaru	102,00 €	101,00 €	300,00 €	
	Ukupna godišnja zakupnina	1.058,76 €	15.801,45 €	10.119,00 €	26.979,21 €
	Radna mjesta	5 + sezonci	17 + sezonci	19	41
	Sredstvo obezbjeđenja	30% godišnjeg iznosa planirane investicije -naplativa na prvi poziv -godišnje se obnavlja			

PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2018. GODINI	- Identifikovanje novih lokaliteta i priprema tenderske procedure i dokumentacije za nove valorizacije (u planu su lokaliteti u opštini Nikšić, Cetinje, kao i više opština na sjeveru Crne Gore).
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2018. GODINI	Komisija za valorizaciju poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, Ministarstvo finansija, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Uprava za imovinu, Uprava za nekretnine, opštine – efikasno sprovođenje procedure u sklopu realizacije zahtjeva za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini. Uprava za nekretnine – ažuriranje podataka u katastru i faktičkog stanja na terenu u cilju dobijanja precizne informacije o površini poljoprivrednog i obradivog zemljišta u državnoj svojini.
KONTAKT OSOBA	Rahela Nišavić, Načelnik Odjeljenja za razvoj, međunarodnu saradnju i planiranje, programiranje i implementaciju projekata finansiranih iz međunarodnih i IPA fondova (e-mail: rahela.nisavic@mpr.gov.me; tel: 020-482-225).